RECULL DE CONFERÈNCIES 2009/DEBATS DE RECERCA 4: 159-176 (2011)
Societat Andorrana de Ciències, Andorra
DOI: 10.2436/15.0110.09.14 ISBN: 978-99920-61-10-7

Jordi Pantebre i Trasfí

Dades biogràfiques del fotògraf

Jordi Pantebre i Trasfí neix a Escaldes, Andorra, l'any 1950. S'inicia en la fotografia als 11 anys a la casa paterna i cursa posteriorment els estudis a l'Institut Français de Photographie et Cinématographie de París, fins a l'obtenció del CAP de l'Académie de Toulouse l'any 1969. El 1967 participa en el concurs Aplec de la sardana, convocat per l'Agrupació Fotogràfica d'Andorra, on rep un accèssit, i el 1968 és guardonat amb la Grandalla d'or, el gran premi del MI Consell General per la fotografia *Solcs*, presentada al VI Saló internacional de fotografia d'Andorra. Durant els cursos escolars de 1969-70 i 1970-71 ensenya química fotogràfica i tècniques de laboratori a l'escola de fotografia i disseny gràfic Richter-Elisava, alhora que treballa d'assistent i laborant als tallers de Joaquim Vilanova, Xavier Miserachs, Enric Puigdengoles i Salvador Serra de Barcelona, Catalunya. Col·labora en diverses produccions dels estudis cinematogràfics Iquino de Barcelona i Cinecità de Roma, Itàlia. L'any 1971 s'estableix a Dordrecht, Països Baixos, on exerceix d'operador de Cinerama i de laborant de Kodak. A partir del 1975 s'especialitza en la realització audiovisual i funda a Holanda el col·lectiu DIALD multivisió-audiovisuals, junt amb l'escultora Trudy Kunkeler i el fotògraf Wick van Rij. A mesura que aprèn la llengua neerlandesa va integrant-se en l'ensenyament de fotografia i videografia. Després d'haver treballat a diversos indrets d'Europa, l'any 1987 s'estableix a Escaldes.

Obres audiovisuals realitzades per Jordi Pantebre a Andorra:

1989 documental: CAMP DE NEU. Claror, Perafita i Prat Primer.
1990 reportatge: XART, L'ESCULTOR DE L'ALT URGELL.
reportatge: EL CARNESTOLTES A L'ÀMBIT D'ERTS.
documental: TRIALSÍN. 5è Campionat del món. Direcció d'Esports, Govern d'Andorra.
1992 documental: L'ESCOLA, UNA VISIÓ MOMENTÀNIA. Escola d'art del comú d'Andorra la Vella.
reportatge: EL MADRIU. Coordinadora Sí al Madriu.
1993 documental: BESCARAN. Recerca genealògica de Rosalia Pantebre.
reportatge: QUÈ HAS FET DURANT L'ESTIU? Implantació del servei de guies de muntanya a la parròquia de Canillo.
1994 reportatge: MERITXELL, MEMÒRIA. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
reportatge: LA CIUTAT DE KÍEV, UCRAÏNA. Expansió/Estil.
1995 documental: El REPTE – LE DÉFI. Participació d'un equip d'Andorra compost pels escultors Trudy Kunkeler, Roger Mas i Vicens Casasses en el 23è certamen d'escultura sobre neu de Québec. Ministeri de Cultura, Govern d'Andorra.
reportatge: MÚSICA EN VIU. Concerts al club de jazz l'Àngel Blau.
1996 exposició: ANDORRA PELS CAMINS DE VERDAGUER. Centre de la Cultura Catalana, Govern d'Andorra.
reportatge: LES MINIATURES DE NIKOLAÏ SIADRISTYÏ. Museu de la Miniatura, Ordino.
1997 documental: UN PASSEIG DE PRIMAVERA. Presentació del projecte de construcció del FUNICAMP. Comú d'Encamp.
1998 exposició: QUÈ ÉS L'ESPORT? Direcció d'Esports, Govern d'Andorra.
1998 escenografia: Espectacle teatral d'Ester Nadal i Pep Miràs.
reportatge: LA ICONA EN EL CRISTIANISME ORTODOX. Museu iconogràfic Sant Jordi. Ordino.
1999 reportatge: LA MATRIOIXCA RUSSA. Museu de la Nina d'Escaldes-Engordany.
2002 reportatge: CALIDAE I LA DAMA DE GEL. Procés de construcció i inauguració de l'escultura d'acer inoxidable creada pels escultors Philippe Lavaill i Àngel Calvente. Comú d'Escaldes-Engordany.

reportatge: UNS VERSOS PER ALS AMICS. Presentació del llibre de poesia Terra Segellada, de Joan Reguant. Editorial Andorra.
2004 reportatge: LA CORAL d'Escaldes-Engordany. Direcció de Bàrbara Gondek.
2005 documental: MADRIU-PERAFITA-CLAROR

Exposicions individuals:
1990 Bar musical Assaig de la Massana. Les col·leccions NATURA MORTA i SANTORAL DE GUIX.
1999 Sala d'exposicions del Palau de Gel de Canillo.
2001 Sala d'exposicions del comú d'Encamp.
Aquesta exposició commemora els quaranta anys de dedicació a la fotografia que l'autor resumeix en dues col·leccions.
La col·lecció *Estructures* respon a la idea de combinar fotografia i deixalles industrials a fi i efecte de crear unes imatges inspirades en reflexions sobre una temàtica social concreta: la destrucció per la construcció. Les imatges ens mostren, sobretot, unes estructures naturals de matèries anteriorment ocultes que les exigències de l'evolució humana han deixat al descobert, a la vista del vianant observador.
Totes les obres presentades són exemplars únics, realitzades amb materials fotogràfics per a utilització professional i amb un acabat acurat que permet oferir una garantia d'estabilitat indefinida.
La col·lecció *Vivències* comprèn unes obres fotogràfiques realitzades durant els darrers vint-i-dos anys sobre alguna temàtica social que l'autor considera d'interès general.
En aquestes ocasions Jordi Pantebre ha utilitzat, a més de fotografies pròpies, imatges i notícies de premsa que reflecteixen unes situacions particularment conflictives en les quals l'autor ha desenvolupat algun treball de recerca periodística.

2003 Sala d'exposicions del comú de Canillo.
Al gener del 2003 presenta LA TRILOGIA (1a part) amb la col·lecció CINQUANTA-TRES METRES DE CARENADA, la seva manera particular de veure la natura i viure la fotografia. Trigarà uns quants anys a completar la col·lecció.

L'octubre del 2005 acaba el muntage de *La Triologia* (2a part) amb la seva 44a obra audiovisual: un documental exhaustiu en multivisió dedicat a la vall del Madriu-Perafita-Claror tal com és inscrita per la Unesco a la llista del patrimoni de la humanitat. El setembre del 2006 Jordi Pantebre agrupa les imatges panoràmiques de la conca hidrogràfica del riu Madriu realitzades a partir de diversos originals datats en els darrers quaranta anys.
2006 La conca del Madriu, UN PAISATGE PERENNE. Col·legi Oficial d'Arquitectes d'Andorra.
Les trenta fotografies d'aquesta exposició són acompanyades pel catàleg de les col·leccions *Cinquanta-tres metres de carenada, Vivències* i *Estructures*.

Obres audiovisuals realitzades a Andorra en col·laboracions amb d´altres autors:
1989 espectacle: TEMPS D'HEREUS, LA MASSANA. De Jaume Riba.
1990 espectacle: LA HISTÒRIA DEL FESTIVAL DE JAZZ. De Josep Besolí, Joan Burgués, Francesc Enríquez, Alain Ricard i Josep M. Ubach. Comú d'Escaldes-Engordany.
reportatge: MUNTANYA DE LLUM. 1a expedició andorrana al Karakorum. D'Oriol Ribas i companys d'expedició. Banca Reig.
presentació: del projecte de construcció de CALDEA per l'arquitecte Jean-Michel Ruols. Comú d'Escaldes-Engordany.
1991 reportatge: ITINERARIS PEL PIRINEU ANDORRÀ. De Joan Prat.
documental: BERLÍN, EL MUR. De Josep M. Ubach.
espectacle: TEMPS D'HEREUS, ORDINO. De Jaume Riba.

1992 documental: LES ANÈCDOTES D'UN VIATGER. De Toni Colom.
espectacle: PLENITUDS. De Jaume Riba.
1993 reportatge: BROAD PEAK. 2a expedició andorrana al Karakorum. D'Oriol Ribas i companys d'expedició.
1994 espectacle: LLUMS I OMBRES XINESES. D'Òscar Ribas i Ester Nadal.
1996 reportatge: TRES EXPEDICIONS I UN CIM. D'Oriol Ribas i companys d'expedició.
exposició: SEURE A TAULA. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
espectacle: LICANCABUR. De Jaume Riba.
1997 documental: EL ROC D'ENCLAR. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
reportatge: Cor Nacional dels Petits Cantors d'Andorra, 6è aniversari. Amb Raül Reynoso, d'SPOT 35.
1998 exposició: RETROSPORT. Direcció d'Esports, Govern d'Andorra.
1999 documental: EL MUSEU POSTAL. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
documental: HIMÀLAIA AMUNT I AVALL. De Nani Duró.
exposició: SOLSTICI. D'Helena Guàrdia.
exposició: LA FIRA. De Joan Xandri. Comú d'Andorra la Vella.
reportatge: CHAMONIX, MARROC, XINA. D'Oriol Ribas, en homenatge a Jordi Faurat.
2000 reportatge: ELS PREPOLLETS. De Carme Santamaria.
documental: MUSEU CASA RULL. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
escenografia: UNA CASA IL·LUSTRE. D'Ester Nadal i Pep Miràs. FEDA
2002 biografia: ROCAMORA I RAMONET, ANNA MARIA. D'Enric Bartumeu i Amadeu Rocamora.

Obres videogràfiques pendents de muntatge:
1999 reportatge: L'ECLIPSI TOTAL DE SOL. Enregistrat a Hongria.
2001 documental: LA MATANÇA DEL PORC. Enregistrada a l'Alt Urgell.

Participacions en la il·lustració de llibres:
1993 BESCARAN. De Rosalia Pantebre Trasfí.
1994 CASA RULL DE SISPONY. De Josep Perich i Jaume Riba.
1995 CALDEA. De M. Jesús Lluelles. Comú d'Escaldes-Engordany.
1996 ANDORRA. De Jaume Riba. Govern d'Andorra.
1997 CASA DE LA VALL. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
1998 MANUAL DIGEST. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
LES AIGÜES D'ANDORRA.
LA CRISI DE LA SOCIETAT TRADICIONAL.
L'EDAT MODERNA A ANDORRA. Ministeri d'Educació, Joventut i Esports, Govern d'Andorra.
1999 RECULL DE CONFERÈNCIES 1998. Societat Andorrana de Ciències.
2000 LA CATEDRAL DE LA SEU D'URGELL. Angle Editorial, Govern d'Andorra, Ajuntament de la Seu d'Urgell, Fundació Caixa Manresa. Coordinat per Albert Villaró.
2001 LA FARGA ROSSELL. Patrimoni Cultural, Govern d'Andorra.
DECAMERÓ SARDANÍSTIC. De Josep Ventura. Agrupació Sardanista de Ripoll.
2008 ENCAMP. TOPONÍMIA. Fotografies de Jordi Pantebre i Jaume Riba. Coordinació de Francesc Rodríguez. Comú d'Encamp.
2009 NOVA APROXIMACIÓ A LA HISTÒRIA D'ANDORRA. Coordinada per Jordi Guillamet, Institut d'Estudis Andorrans. Editorial Altaïr.

Participacions en activitats associatives:
Jordi Pantebre participa anyalment en la mostra d'art organitzada pel departament de Promoció Cultural del ministeri de Cultura.
A partir del 1995 participa regularment en els actes organitzats per l'associació Grup de Creació La Xarranca:

la fira del reciclatge Brossart, les jornades de portes obertes dels tallers i les exposicions col·lectives.
L'any 1997 inicia junt amb l'escultor Roger Mas, per encàrrec del comú d'Encamp, el Concurs internacional d'escultures de neu del Pas de la Casa.
Des del 2002 participa anyalment en les edicions d'Objectiu Ordino organitzades pel departament de Turisme del comú d'Ordino.
El novembre del 2002 presenta la ponència *Ofici i creació* en el marc de les VIII Jornades de la Societat Andorrana de Ciències amb el tema *La creació artística, luxe o necessitat?*
L'any 2003 Jordi Pantebre assumeix la vicepresidència de La Xarranca i junt amb la presidenta, la pintora Lluïsa Casas, exerceix el secretariat d'Àgora Cultural. Presenta el manifest cultural del Dia de la cultura i és un dels fundadors de la revista *Àgora Cultural.*

Unes reflexions personals de darrera hora

Acabo de complir 60 anys. Des d'en fa tres, la meva situació personal ha canviat considerablement. Visc en una casa prou espaiosa a Pal on he instal·lat quatre àmbits de treball: l'estudi fotogràfic, l'antic laboratori convertit en taller de feines molles i brutes, la sala per a muntatges i projeccions d'audiovisuals i en un angle del menjador funcionen l'ordinador, l'escàner i un parell d'impressores.
La proposta de la Societat Andorrana de Ciències de publicar aquest currículum m'ha omplert de satisfacció, tot i el fet que les imatges il·lustratives hagin d'ésser monocromàtiques. Això em fa tornar fins a quaranta-nou anys enrere, quan encara ho tenia tot per aprendre, de l'ofici i del món.
Recordo agraït les lliçons magistrals de Richard Avedon, un dels mestres que em van formar: "...la fotografia, en un principi, no fou pas inventada, fou descoberta: és un fenomen natural... A còpia de recerca, el daguerreotip es convertí en una ciència exacta..."
Durant cent setanta-un anys la recerca científica no ha deixat mai d'oferir-nos noves formes de veure i de viure l'art de la fotografia.
Ara fa uns anys vaig sentir la necessitat imperiosa de reciclar definitivament el meu ofici. La fotografia moderna ofereix, per a cada aplicació imaginable, diversos programes informàtics que ens ajuden força a arribar a bon port. A cada pas que faig en aquest nou aprenentatge veig, amb admiració i fins i tot amb una certa enveja, la destresa innata i creixent que la gent jove demostra posseir a l'hora de familiaritzar-se amb les noves tècniques.
L'ofici perdurarà.

Pal, dia 15 d'agost del 2010

A qualsevol nivell

La Llosada

Sorteny

Vall d'Incles

Sorteny

Cortals d'Anyós

Estany del Querol

L'Isla

Orri del Castellar

Serra del Cadí

Vall d'Incles

Port de Creussans

L'Angonella

Perafita

Vall d'Incles

Vall d'Incles

Vall d'Incles

Vall d'Incles

Estany Blau, Rialb

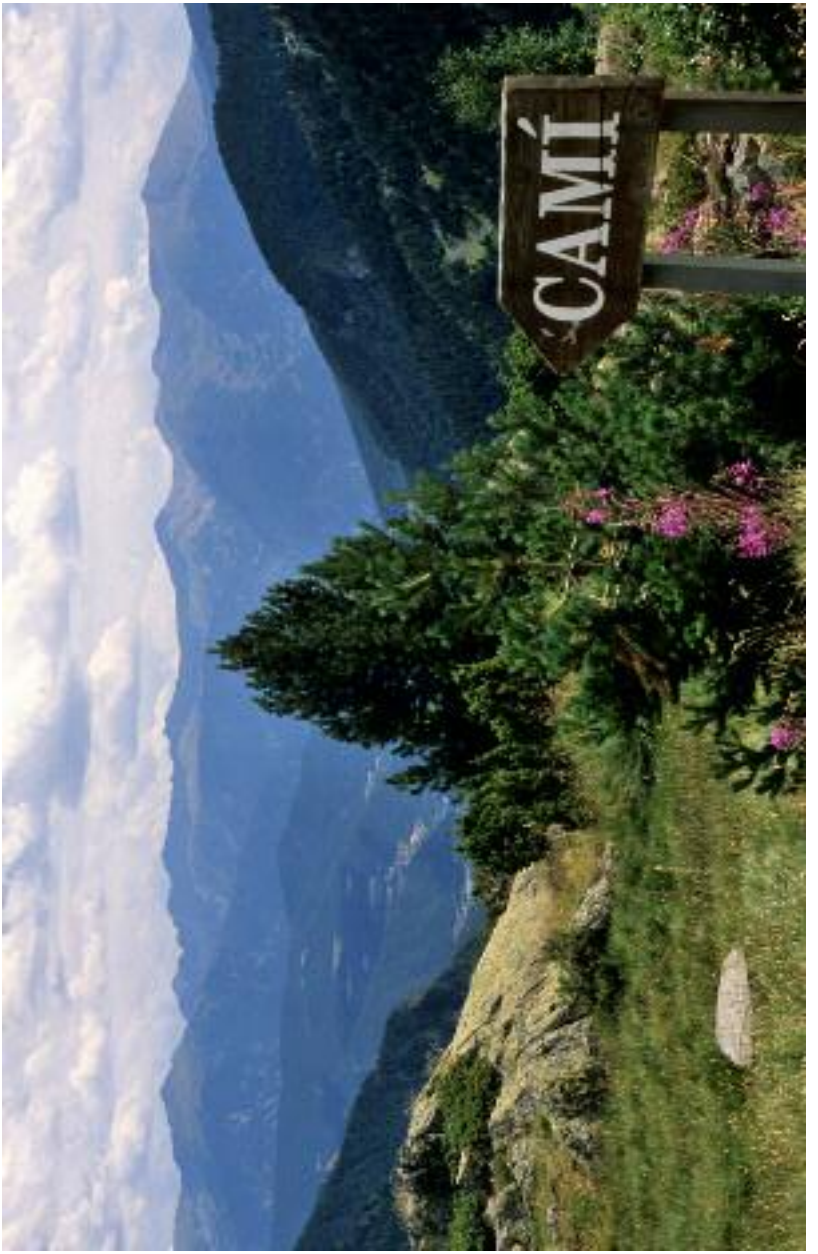

Camí

El Castellar

Pla de l'Estany

Rialb

Vall d'Incles

Setúria

Tristaina

Panorama